

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.
Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Kézdivásárhely, 1904. augusztus 20.

Szombat.

XXIII évfolyam. 67. szám.

Felelős szerkesztő: Vajna Károly.

Kiadó laptulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

Előfizetési árak:
Egész évre 10 korona Félévre 5 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyszám ára 10 fillér.

A lap szellemi részét illető kéremények, Vajna Károly szerkesztőhöz, az előfizetési és hirdetési pénzek Ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájába küldendők.

Hirdetmények díja:
4 hasábos petitorért, vagy annak helyéért 10 fillér.
Hivatalos- és árverési hirdetmények külön díjtétel szerint.
Nyiltter sora 30 fillér.
A hirdetmények a nyiltterek díja előre fizetendő.

A nagykőrösi beszéd.

Eötvös Károly vasárnap kikérte nagykőrösi választóinak véleményét, hogy mandátumát, miután a Kossuth pártból kilépett, politikailag tovább is kompatibilisnak tartják-e; minthogy e mandátumot a Kossuth-párt által hirdetett elvek alapján adták neki. Persze azt mondta választóinak, hogy ama törekvések, melyeknek most szenteli magát teljesen azonosak azokkal, melyekért a Kossuth-párt is küzd, de akkor nehéz a tárgyi felvilágosítás, hogy miért lépett ki e pártból. Mert ha csak személyi okokból, akkor tovább is legalább külső összefüggésben maradhatott volna a párttal, mint hat éven át tette. E törekvések igen sajátosak és ha halljuk őket, azt kell hinnünk, hogy Eötvös abban a nézetben van, hogy Magyarország határán megszűnik a tények logikája és az egész világtörténet követeli, hogy a király Budán lakjék, de feleli, hogy ugyanaz a király Ausztria császára is, hogy odaát ugyanily követelést emelhetnek s hogy akkor vagy az egyik, vagy a másik nem lenne teljesíthető. Abból pedig, a mit a külön vámterületről és a magyar hadseregről mondott, az derül ki, hogy mily elhamarkodottan formulázza kívánatait, és hogy kívánatai célja fölött mennyire figyelmen kívül hagyja az utakat, melyeken egyedül lehet megvalósítani e kívánatokat. Éppen mint Nyíri honvédelmi miniszter bebizonyította, hogy magyarul beszélő tisztek nevelése által teszünk legtöbbet arra, hogy a magyar szellemet elterjesszük a közös hadseregben és így bizonyos mértékben magyar hadsereget nyerjünk, épp úgy a külön vámterületet, ha szükséges lenne, legbiztosabban és a nemzet károsítása nélkül azzal készítjük elő, hogy a közös vámterület adott alapján a mennyire lehet gazdaságilag megerősödünk, hogy ipari önállóságunk céljára nagyszámu kellőleg képzett munkásról előre gondoskodunk. Akkor a vámterület elkülönítése nem lesz gazdasági válság Magyarországra nézve, míg most, ha erőltetjük e szándék szervezését, a mezőgazdasági piacot, mely számunkra Ausztriában létezik, eltorlaszolja előttünk és az ipari versenyképességet mégsem érjük el. A 48-as párt emberei persze azt mondják, hogy mindenki, aki nem esküszik az ő javaslataikra, érzéktelen Magyarország jóléte iránt, hazaáruló, — mivel egyszerűen a barcoló egyház izgató papjainak módszerét követik, kik mindazokat kik nem esküsznek az ő szavaikra, istentagadó vallástalanoknak bélyegzik. Türel-

metlenek és haladás ellenségei tehát mindketten. A szabadelvűpárt azonban történelmi missziója teljesítésében nem törődik e szenvedélyes és tárgyilag teljesen indokolhatlan szemrehányással, tudja, hogy ha még oly magasan szárnyalók is céljai, számolnia kell a valósággal és az országot fejlődésének megfelelőleg kell tovább vezetnie a fölfelé menő uton.

A nagykőrösi választók pedig éppen nem értenek egyet képviselőjükkel, nyíltan nem mondtak ugyan neki ellen, mint kívánta, mert ily ügyekben nem az ügyvédi jártasság próbájáról van szó, de egészen érthető választ adtak kérdésére. Elismerik nagy képességét, de ragaszkodnak azokhoz az elvekhez, melyeket Eötvös hivatalosan elhagyni jónak tartott. E válasz fölött a döntést legjobb magára Eötvösre bízni; valószínűleg előbb megfogja azt adni, mint az általános választások lesznek.

A városok statisztikája. Tisza István gróf miniszterelnök az alábbi rendeletet intézte az összes törvényhatósági és rendezett tanácsú városok polgármesteréhez.

A város vagyoni helyzetét, jövedelmi forrásait, bevételeit, kiadásait és ezeknek arányait, valamint a városi tisztviselők, alkalmazottak s a szolgaszemélyzet létszámát és illetményeit feltüntető hiteles adatokra szükségem lévén, felhívom ezennel, hogy a szóban levő adatokat, a főkönyvek, zárszámadások, vagyoni leltárak és egyéb hivatalos adatok alapján a mellékelt mintájú kimutatásba jegyeztesse be és azt a főszámvevő, illetőleg számvevő a saját aláírásával is ellátva ez év augusztus hónap végéig multhatatlanul terjessze fel. Az adatok helyességeért a főszámvevő mellett címet is felelőssé teszem, miért is felhívom, hogy a bejegyzett adatok alapján saját részéről is ellenőrizze. Budapest, 1904. augusztus hó 8-án. Tisza s. k.

KÜLFÖLD.

A marienbadi találkozás.

Királyunk I. Ferenc József Ő Felsége aug. 16-án Marienbadba érkezett az angol király látogatására. A találkozás rendkívül szívélyes, királyunk fogadtatása fényes, a közönség érdeklődése pedig óriási volt.

A két uralkodó politikai kérdésekről nem beszélgetett. Csak a mikor az orosz trónörökös születéséről esett szó, jegyezt meg Eduárd király ennyit: Ezzel a cárral nagy gondtól szabadult meg. Eduárd király királyunk ischli nyaralását hozta szóba. Királyunk erre azt mondotta, hogy Ischlben igen jól érzi magát; a nyugalom jól tesz neki. Az angol király is meglepődéssel nyilatkozott marienbadi kurájának eredményéről. Az ebédnél pohárköszöntőket mondtak, a melyeknek azonban a barátság kölcsönös biztosításán túl politikai tartalmuk szintén nem volt.

A keletázsiai háború.

Egymásra tolulnak a nagy események. A portarthur-i orosz hajóhadat szétszórta. Gurgan-szigetnél Witthöft tengernagy elesett. A cárral tülközik Kínának

a „Reizitoni” ügyében követett magatartása ellen. Kaminura tengernagy a vladivosztoki flottát tonkretette. A „Rurik” elsüllyedt, Port-Arthur ellen megkezdtek az általános támadást. A Sarga-tengeren nincs több orosz flotta. Még csak az kell, hogy e szenzációs híreket Port-Arthur eleste megkoronázza s akkor teljes lesz a riadalom az egész világon, — talán még Oroszországban is, mely most kétségbeesett meghökkenéssel erőlteti magára a nyugodalmat.

Port-Arthur előtt egyre dul az ádáz harc, a japánok ismét visszafoglalták a napokban elvesztett Takusan erődöt, s a híres Farkas-hegyről innmár száz ágyújuk okádja a halált és pusztulást Port-Arthurra. Az ostromló japán seregeket megerősítették, rohamot rohamra intéznek s a vár ellentálló erejét egyre gyöngítik.

Pályaválasztás.

Sok gondot és fejtörést okoz a szülőknek az iskolaiév közeledtével a cimben foglalt kifejezés. S mindennek oka, hogy hiányzik az iskola és a szülő ház közötti kapcsolat, a gyerekek értelmi, érzelmi és kedélyvilágának helyes ismerete és mérlegelése, mely legtöbbször biztos utmutatást szolgálhat, hogy mely pályán, illetve mily, a gyerekek képességeinek, megnyilatkozó hajlamának leginkább megfelelő iskolában kezdje meg az elemi iskola IV. osztályának elvégzése után a tovább tanítást.

Legnagyobb vonzerőt gyakorol a gimnázium és a reáliskola, melyek tisztán tudományos irányuknál fogva előkészítő intézményei a tudomány és a műgyelemnnek, melynek végeztével lehet bírő, ügyvéd, orvos, pap, tanár, mérnök stb. az I-ső osztályos kis diákokból, de a míg elérheti ezeket az említett igen tekintélyes állásokat, a gyakorlati éveket is hozzá számítva 15, 16 hosszú esztendőn keresztül kell megfeszített szorgalommal tanulni és anyagi áldozatokat hozni.

Vajjon a kecsesgető vég párosult megfelelő kintartással, nem mond-e esődöt az első latin vagy a francia írás kihagyott néhány idegen szó meg nem tanulása miatt a nagytrétő bírónak vagy ügyvédnek kandidált növendék félreismeret tehetsége.

Mindezek felett való elmélkedés után kísérjük el a közepes és a gyengébb tehetségű tanulókat a gimn. 4 alsó osztályán keresztül s tapasztalható hogy a legnagyobb része elmarad, és más pályát választ, mert érzi azt, hogy szigorubb elbírálás mellett nem képes megfelelni a felgimnázium követelményeinek.

Az ilyen tanulók tévesztett utakon keresték boldogulását, a gimnáziumot, az ő tehetségeiknek meg nem felelő iskolát az oda ösztönzésük által gátolták a tudományos irányu intenzív munkájában, de legtöbbet ártottak az illetők maguknak, mert nem a polgári iskolában kezdték tanulmányaikat.

A polgári iskolai intézmény a népszerű gimnáziumok mellett, kisebb városokban, azok minősítésének nem ismerése miatt sokat veszített jelentőségéből, azonban ha a főváros és más nagyobb városok 700—800 tanulóval bíró polg. iskoláit nézzük, gondolkodóvá teheti a laikust, hogy mégis mi teszi oly látogatotttá és kedvelté azokat.

Nem egyéb mint az, hogy a polgári iskola az élet iskolája.

A polgári iskola mai formájában 4 és néha 6 osztályu.

Mai számunk a kettős ünnep miatt szombaton jelenik meg.

A társadalom ama nagy rétegének szélesebb körű általános műveltséget nyújt, a kik az elemi isk. 4 vagy 6 osztályának bevégezése után nem elégednek meg az ott szerzett ismeretekkel, hanem nagyobb műveltségre törekedve és azt a polgári iskolában elsajátítva értelmes és művelt iparosok, kereskedők és gazdák lehetnek, ha tovább nem folytatják tanulmányaikat. Mivel a gimn., reál. és a polgári iskola, elemi iskola 4 osztályát végzett tanulókat vesznek fel, éppen azért 4 osztályig a gimn. és a polgári iskolákban úgy a tantárgyak, mint annak körei, a latin nyelv kivételével az esetleges átlépés megkönnyítése végett egyenlők s minősítés szempontjából a négy polgárit végzett tanuló minden olyan pályára léphet, a hová a IV. gimn. oszt. elvégzése minősít. Eszerint az 1888. évi a tisztviselők minősítéséről szóló I. t.cikk ide vonatkozó §§-ai szerint a IV. polg. osztályt végzett tanuló, ha tovább akar tanulni átléphet a következő szakiskolába:

- a) az elemi tanítóképezdébe;
- b) a felső kereskedelmi iskolába;
- c) a fiumei m. kir. (kereskedelmi) tengerészeti akadémiába;
- d) a budapesti orsz. és más közép ipartanodába;
- e) az országos mintarajz tanodába;
- f) a m. kir. honvéd főreáliskolába (Sopron);
- g) a m. kir. honvéd hadapród iskolába (Nagyvárad, Pécs);
- h) a cs. és kir. hadapród iskolába (Budapest, Nagyszombat, Pozsony, Temesvár);
- i) a cs. és kir. hadteng. akadémiába (Fiume);
- j) a bánya iskolába (Selmecz);
- k) a m. kir. áll. gépészeti közép ipariskolába (Kassa);

- l) az iparművészeti iskolába;
 - m) a budapesti m. kir. kertészeti iskolába;
 - n) a posta- és távirdai segédtisztai tanfolyamra;
 - o) a m. kir. honv. kezelő tisztai tanfolyamra;
- Továbbá a IV. polg. oszt. végzett tanuló előtt számos kisebb hivatalnoki és vasuti aliszti pálya áll nyitva.

Felvételi vizsgával átléphet a gimn. vagy reál iskola V. oszt.-ba.

De hogy a polg. iskola teljesen öncélú intézmény legyen szükségessé vált maga az élet, a köz-szükség és a józan paedagógia kívánja, hogy hét osztályúvá fejlesztessék és érettségit tessen a hét oszt. elvégzése után az ifjú s az egyévi önkéntességen kívül minden oly pályára képesítve, legyen a mely pályákon nem kívánatik meg az egyetemi kvalifikáció. Bebizonyított tény, hogy hét év alatt a latin és görög és a reálisk. francia nyelv nélkül a tudományoknak, az általános műveltségnek az a

köre, melyet a gimnázium vagy a reáliskola 8 év alatt nyújt, a megreformált, illetve 7 osztályú polgári iskolákban elsajátítható.

Tehát a hét osztályú polg. iskola megtakarít egy évet a szülőnek és a tanulóknak egy évet az életnek.

De hogy a hét osztályú polg. isk. szükséges-ségét tekintélytel bizonyítsam, legyen szabad a folyó évi közoktatásügyi költségvetés alkalmával, a képviselőház jul. 31-ki ülésén Berzeviczy Albert közoktatásügyi miniszter ur által elmondottaknak a polg. fiúiskolákra vonatkozó részét idéznem:

„En a polgári iskola reformjának fonalát szívesen veszem fel tőtt, ahol ezt elődöm elejtette. Törekvésem az, hogy ama meglehetősen életképtelen polgári fiúiskola, amely a törvény szerint hat osztályú volna, amelynek V. és VI. osztálya ugyazolván osakis a törvénybe létezik, egy felsőbb tagozattal hét osztályúvá fejlesztessék... A polgári iskolák alsó tagozata (IV. oszt.) volna hivatva előkészíteni a különböző gazdasági irányú középfokú szakiskolákra, a polgári iskola felső tagozata (V.-VII.) pedig a felsőbb gazdasági irányú szakiskolákra.

Azonban a mi viszonyaink között ez a reform másképp végre nem hajtható, ha az ekképen hét osztályúvá fejlesztett polgári iskola végbizonyítványának bizonyos minősítő hatályt nem adunk kisebb hivatali állásokra és főképen az egy évi önkéntességre. (Élénk helyeslés jobb felől).

A középiskolai reformnál előbbre valóznak és sürgősebbnek tartom a polgári iskolák reformját, mert nézetem szerint a polgári isk. célszerű reformja, lényegesen fogja befolyásolni a középiskolák elhelyezkedését iskoláink jövőbeni rendszerébe.

Berzeviczy Albert közoktatásügyi miniszter ur szavaiból kitűnik, hogy a polg. iskolák reformját éppen a gimnázium intenzív fejlődésének megoldásáért elodázhatalannak tartja.

Tehát csak igazi rövid idő kérdése lehet, a VII. oszt. polg. iskolák felállítására mikor ennnyire megérett a polg. isk. ügye a megoldásra.

Ezek szerint mindazon szülő, ki gyermekét a IV. elemi osztály végzése után tovább akarja taníttatni, nyugodt lélekkel küldheti gyermekét a polgári fiúiskolába, mert annak végzése után biztos jövő vár rá.

Kézdivásárhely.

Zajzon Sándor.

T A N Ü G Y.

Egy jeles könyvről.

Magyar ABC és olvasókönyv a fononimikái módszer alapján szerkesztették Horváth Lajos és

Nemes József kassai közsegi tanítók. Az ábrákat rajzolta: Éder Gyula, festőművész. Ára: 40 fillér.

A fononimikái módszer térhódításával és tökéletesülésével fokozódtak az igények is és a fononimikával foglalkozó tanfőrfiak mindinkább felismerték a meglévő ABC-és könyvek hiányait. Ez indította Horváth L. és Nemes J. kassai kartársakat arra, hogy a fononimikái módszer megszületése óta e téren gyűjtött közvetlen tapasztalataik nyomán egy új ABC-t írjanak, melynek előnyei a következők. Már az I. résznél is, ahol a hangutánzások meséit és kézjeleket feltűntető képeket ugyszintén a fononimikái előgyakorlatoknál használt VIII. olvasótáblát vettek föl, lényegesen megkönnyítik a tanító és tanuló munkáját. A könyvnek I. részét a gyermek már az első órától kezdve használhatja, mert a képekről a kézjeleket, az olvasótáblákról a hangösszefoglalást nemcsak az iskolában, hanem otthon is gyakorolhatja. Minő örömmel, minő boldogsággal fognak gyönyörködni a hozzátartozók mimikázó eseményükör, ki már iskolába járásának ötödik-hatodik hetében szóttagolva mióndent elolvas. Az olvasótáblákat a szerzők kiegészítették olyan szavak felvételével, melyek két mássalhangzóval kezdődnek.

A szerzők ABC és könyvének előgyakorlatai röviden elmondva ezek: I. Hangoztatás. Egy egy meséből levezet egy-egy hangot, azt bizonyos jelhez, köti s ismétlődő kérdések segítségével állandósítja a jellel a hangot. II. A hangok összefoglalása. Jelek segítségével egyszerű mássalhangzót kapcsol össze magánhangzóval, stb. III. Betűismertetés. Itt a megismert betű állandósítását igen elősegítik az ABC-és könyv elején levő képek, melyeken ugyanazon jelet feltűntető gyermekalakok vannak, mel' jelekkel a hangoztatásnál kötöttük össze a hangot. IV. Elemző hangoztatás. A szavakat bontja hangokra. V. Olvasztatás. Miután a jelek segítségével hangokat kapcsol már össze a gyermek, a betűket pedig ismeri, semmi nehézségbe nem kerül a tábláról vagy a könyvből való olvasás, s fokozatosan haladva nyolc hét alatt ily szavakat is elolvasnak: gomb, láng, sárga, téglá, prém, tréfa, trombita, stb. Mig így haladunk, az alatt rajzolnak kézügyesítés céljából. Ezt is feldolgozták a kassai tanítók. Ajánljuk a legmelegebben a tanító és az iskolák figyelmébe. Mutatvány példányt szívesen küld Maurer Adolf könyvkereskedő, Kassán.

IRODALOM.

Az Olcsó Könyvtár új füzetei. Az Olcsó Könyvtár, ez a Gyulai Pál szerkesztette jeles gyűjtemény, a mely a Franklin-Társulat kiadása, három újabb értékes füzetel gyarapodott. Az 1350-1352. számú füzet Keller Gottfried híres regényét, a „Falusi Romeo és Juliá”-t közli Elek Arthur magyaros, szép

T Á R G A.

Fazakas Éva története.

— Kép a székely népeletből. —

Irta: Horváth Janka.

Jertek kalákába! Ujjuj! Ujjuj!

Kiabálva, kurjongatva, kezében pálinkás palackal vonult végig a kis falu utcáján a mindig tréfás Duci Feri, mint kaláka-gyűjtő, nyomában egy klarinétos, meg két hegedős cigány ment, akik irgalmatlanul rikongattak hangszereikkel, utánuk hozták a kalácsos kosarakat és pálinkás üvegeket, hogy minden csatlakozót illendően megkínálhasson a megbízott kalákás gazda.

Mindenki tudta, hogy Adorján tekintetes urfánál arató kaláka lesz ma, már tegnapelőtt tisztességesen meghívatta minden ház gazdáját. Oda ígérkeztek, mert az urfi is elküldi néha cselédeit segítségükre, ökörszekeret is kölcsönöz, ha sürgős a hordás; aztán nagy mulatozás lesz a kalákában.

Pirkadó hajnal derengett a keleti hegyek fölött; a falu kis házai, mintha csak álmukból ébrednének, itt egy ajtó, ott egy pár láb széles virágos kert felett az ablak nyílt meg; vidám nevetés, biztató szó: „megyünk, megyünk minnyárt” hallatszik ki onnan; itt, amott egy-egy szerényebb legény csatla-

kozok is már, lármázó gyerekek, kíváncsi vén asszonyok is tünédeznék elé a muzsika szóra.

— Nesztek három picula — kiált'a a vagyonos Mátyás Imre a cigányoknak -- huzzátok el itt a Fazakas Éva ablakja alatt!

Marosszéki piros pázis,

Oly piros az én rózsám is.

Kis szalmafedes ház előtt zengett a nótá, a legények közbe kurjongattak, de csak nem mutatkozott senkikem a házból.

— Ugyan álmos szeretőd van, te Emre — mondta egy szurós szemű fekete csepszes vén asszony. — Bíró Rózsika bezzeg már rég kukucskál a kapujok mögül erre. No de Évának idő kell, hogy kipirosítsa az oróját.

— Hazugság, akárki mondja, hogy Éva fésti magát. A legkülönb leány a faluban, s isten ücsese őt veszem feleségül, ha mind meggyebbednek is mérgekbe az irigyei.

— Kapsz is véle piros pántlikát és csipkés fersinget, de vánkost magadnak vehetsz a fujed alá.

A kaláka gyűjtők tovább vonultak, csak Imre s a nyelvos Keresztesné feleseltek a ház előtt.

— Éva árva leány, ruházatát is keze munkájával szerzi.

— Szerzi, ahogy szerzi — motyogta Keresztesné, s gyorsan tipegett odább, mert észre vette, hogy nyílik a ház kapuja. Viruló szép lány lépett ki azon, közben sarlóval, karsu dereka fekete lájbiba szorítva, minden lépésénél csak úgy ringott a sokráncu piros sávós szoknya rajta, napbarnított karján felvan tűrve

a csipkés ingujj, hosszan leeresztett fekete hajfonatában széles szalag lengett, ha felemelte hosszú szempilláit, kékes fehérben uszó fekete szemé ragyogott a fénytől.

— Jól befektetett Keresztesné ugy-e? kacagva kérdezte s vérpáros ajkai közt tündöklött hófehér fogsora.

— Mondhatnak nekem akármit, mégis feleségül veszlek! — s derékon fogta a lányt Imre.

— Ha az istennek és nekem is úgy tetszik. Vette oda Éva tréfásan, védekezve az öleléstől.

Rövid délebed és pihenő után napoyugtaig arattak Adorján urfi nagyföldjér, muzsika szó s vidám tréfa mellett, Adorján urfi is ott volt végig, jókedvűen biztatta vendégszámba menő munkásait, még azt is megmutatta, hogy ő is tud kévét kötni, de mindig ott akadt dolga, ahol Éva vágta a kalászt, avval évődött, s nagyokat kacagott a lány talpra esett feleletein.

Estére az udvaron készült a lagzi. Hosszu deszka asztalt és hasonló padokat állítottak a konyha elé, a padokra telepedtek az arató vendégek, minden személynek fatángyér, kanál s óriási kenyérszelet volt odátéve, s nagy tálakban hozták a füstölt disznóhús levest, s a sűrűn rakott pálinkás üvegek közé tették a húst mindenki a fatángyérára vette, bieskójával felszeldelni, a levét meg a közös tálból ették, azután hozták a fatángyérozt (rostélyon sült ürühus) s a végén rétes kalácsot.

fordításban. Az 1357—1358. sz. „Brassai Sámuel emlékezete” címmel Concha Győző egyetemi tanár akadémiai emlékbeszédét tartalmazza, a melyben a múlt század egyik legjelesebb magyarjának életét, működését és jelentőségét ismerteti. Az 1353-1356. sz. füzet Sandeau Gyula egyik legjobb vígjátékát közli, „La Seiglière kisasszony”-t, Börner Sándor könnyed, stilszerű fordításában. Az Olesó Könyvtár egy-egy száma 20 fillér. Az eddig megjelent számok teljes jegyzékéből minden könyvkereskedésben ingyen kapható.

NAPI HIREK.

— **Királyunk születésnapját** Kézdivásárhelyen az idén is szokott fénnel és pompával ünnepelték meg. D. e. 9 órakor a r. k. templomban Stadler Albin plebános fényes segédlettel ünnepi nagy misét celebrált; mise közben a templom előtt felállított m. kir. honvédség dísz-százada adott háromzben sortűzet. Az isten tiszteletén a polgárság köréből a heti vásár miatt kevesen jelentek meg s így annál feltűnőbb volt, hogy a városi tanács, szolgabíró, m. kir. adóhivatal, az állami polgári iskolák egyetlen személyével sem voltak képviselve, noha a lelkes hívataltal is meg voltak hívva az ünnepi istentiszteletre. (Bek.)

— **Szent-István király napja.** Augusztus 20-ika a magyar nemzet egyik legnevezetesebb ünnepnapja, mert Szent-Istvánban nemcsak az első magyar királyt, de a keresztény vallásnak hazánkban meg alapítóját ünnepeljük. A törvényhozás is teljes munkaszünetet rendelt e napra s így minden magyar embernek alkalm van a nagy király ünneplésére. Kézdivásárhelyen d. e. 9 órakor a r. k. templomban ünnepi istentisztelet lesz, melyen alkalmi szent beszédet Stadler plebános fog tartani, míg a nagy misét Asbóth házfőnök fogja mondani.

— **Kinevezések.** Vaskó Béla kézdivásárhelyi díjtalan adóhivatali gyakornok a székelkeresztúri kir. adóhivatalhoz segélydíjas adóhivatali gyakornokká, — Gál Odón gyulafalva—komandói II. oszt. mellékvámhivatali vámszedő a belobreskai I. oszt. mellékvámhivatalhoz ellenőrré, — Brenner Adolf belobreskai vámszedő Gyulafalva—Komandóra vámszedővé neveztettek ki.

— **A honvédség köréből.** A honvédelmi miniszter Kiss Ernő, a nagyváradi m. kir. honvédhadapród iskola végzett növendékét, Kiss Károly kézdivásárhelyi polg. isk. tanár fiát, a brassói 24-ik honvéd gyalogezredhez kinevezte m. kir. hadapród-tiszthelyettesé. Gratulálunk! — Ugyancsak a brassói 24-ik honvéd gyalogezredhez hadapród tiszthelyettesekké kineveztek: futásfalvi Pál Imre, Hoffman

Artur, és Bokor Mihály, mindannyian szept. 1-étől kezdődő ranggal.

— **Sétahangverseny a sétatéren.** A kézdivásárhelyi sétatér fentartó bizottság a „Kereskedő Ifjak Társulata” szíves közreműködésével, 1904. évi augusztus hó 28-án, vasárnap délután 4 órakor kezdődőleg a sétatéren, táncsal összekötött zártkörű sétatér hangversenyt rendez, a következő műsorral: 1. Nyitány Bodor Lajka zenekara által. 2. Dialog, előadják Deák Mariska k. a. és Fekete András. 3. Melodráma zenekísérettel: Medgyaszai Pirokka k. a. 4. Világposta, konfetti. 5. Tánc. Este 8 órakor pompás tűzijáték. A közönség rendelkezésére pavillonok fognak állani, melyekben bájos ifjú hölgyek pezsgőt, bort, sört, fagyaltat, süteményeket és szivarokat fognak mérsékelt szolid árak mellett árusítani.

— **A tanuló-ifjúság figyelmébe.** A Kézdivásárhelyen szüenidőző tanuló ifjúság által gyűjtött segély alap egy évi karjta = 100 korona; a következő 1904—905. tanévre kiadandó levén: felhívtnak a segélyre igényt tartó szegénysorsú és tanulmányait kat felsőbb tanintézetben tovább folytatni törekvő tanulók, hogy az alapító levél vonatkozó határozata szerint folyamodványukat f. évi aug. hó 31-ig adják be a helybeli áll. polgári finiskola gondnokságához címezve alattirtthoz. A folyamodványhoz melléklendő: bizonyítvány a szűők vagyoni állásáról és a megelőző tanévről iskolai bizonyítvány. A folyamodók csak kézdivásárhelyi illetőségűek lehetnek. Kézdivásárhely, 1904. aug. 18. Baló László, igazgató.

— **Tűzek a vidéken.** A betakarodás kezdetével a tűzek is egyre-másra kezdenek pusztítani. Folyó hó 18-ára virradó éjjelen egyszerre két helyen is nagyobb tűzvész pusztított: Kézdimartonfalván Kupán Abol földműves gazdasági csüre, istállója, a bennök volt takarmánnyal s 2 lóval együtt, — Dálnokban Bene József s még 3 szomszédjának csüre, istállója s a bennök levő gabona és takarmány lett a lángok martalékává.

— **Műkedvelői színelőadás Lemhényben.** E hó 14-én a Lemhényben szüenidőző mindenrendű és rangú tanuló ifjúság jótékony célra műkedvelői színelőadást és ezt követőleg táncmulatságot rendezett. A tágas község háza szorongásig megtelt intelligens közönséggel; — sokan, a kik megkóstoltak a 2-ik, 3-ik szobából élvező végig az előadást. Szígligeti örökbeeső népszínműve, „A cigány” került előadásra. A főbb szerepeket Szánthó Károly, Szánthó Ottika Bertalan Mariska, Bálint Teréz, Székely András, Gyergyai Béla adták meglepő színvonalú érzékkel művészetre emelkedő előadással. A mellékszereplők is egytől egyig díszreteresen működtek. A jól összevágó színészies előadásért a rendezői érdem Szánthó Károlyt, a mindenhez értő községi jegyzőt illeti, a

ki nem kimélve sem anyagi, sem erkölcsi tekinteteket, összehozta, kitanította s diadalra segítette a lelkes gárdát. A lemhényiek büszkének lehetnek arra, hogy ilyen, a közügyekért áldozatra s minden fáradságra kész emberük van. Sok szép sikert még! — A védnöki tisztelet főtisztelendő László József esperes plebános teljesítette s szívélyes modorával, atyai szeretetével támogatva az ifjúságot nagyban előmozdította az estély sikerét. Anyagiakban is sikerrel járt az estély. Mintegy 150 koronát jövedelmezett, mely összeg kulturális célra fordítatik.

— **A kovásznai fürdővendégek névsora augusztus 15-ig.** Reich Erzsike nev., 2 sz. Altner Ika szin. Brassó, 1 sz. Tószegi Ferenecé Hódmezővásárhely, 1 sz. Cap. Gregoriana Bukarest, 3 sz. Fekete Miklós albíró Jaszapáti, 4 sz. Joós Lajosné bányafőmérnökne Nagyság, 5 sz. Gamenskij mag. Brassó, 1 sz. Chatarina Vilatinna mag. Bukarest, 2 sz. Balló Józsiás Szinaja, 1 sz. Császár Gyuláné ker. Sepsiszentgyörgy, 1 sz. Szeredai Gyula birt. Zombor, 2 sz. Zilné örm. neje Brassó, 1 sz. Tóth Etelka mag. Brassó, 1 sz. Albu Lajos cip. Bukarest, 3 sz. Alexandrovics Gábor máv. ellenőr Temesvár, 4 sz. Csia Ignác főmérn Zalatna 1 sz. Kányi Lajos tisztv. Nagydara, 2 sz. Zanaszku M. mag. Bukarest, 1 sz. Dr. Bokor Jánosné Brassó, 1 sz. Koch Károly törvsn. bírő Budapest, 1 sz. Nagy Gerőné tanítónő Kézdivásárhely, 2 sz. Pál Mihályné tanítónő Kézdivásárhely, 2 sz. Nagy Vilma tanítónő Ilyefalva, 2 sz. Vertán Bóniné ker. Kézdivásárhely, 6 sz. (Folytatjuk.)

KÖZEGÉSZSÉG-ÜGY.

Hogyan táplálkozunk helyesen?

1. Lassan együnk és rájuk meg az ételeket, hogy a falatokat a nyálka jól átjárja, mielőtt lenyeljük.
2. 10 fok C. alul és 40 fok C. felüli ételeket ne együnk és különösen ne egymásután.
3. Étkezés közben igyekezzünk nyugodtaknak lenni; izgatott hangulatban az emésztés szenved.
4. Legyen gondunk az ételek elkészítésére és óvakodjunk a hamisított tápszerektől.
5. Ne terheljük meg a gyomrunkat.
6. Ne étkezzünk egyoldaluan. Legjobb a változatos, az állati és növényi tápszerékből vegyesen előállított eledel.
7. A már megszokott étrendet állandóan be kell tartanunk. A mi igényeinknek teljesen megfelel a napjában háromszor szokásos étkezés; gyöngöbök és gyermekek megtoldhatják ezt délelőtti és délutáni uzsonnával.
8. Vacsoránkat legalább is két órával a lefekvés előtt fogyasztjuk el; és mindenekfelett ne együnk este sokat.
9. Ne igyunk sok vizet étkezés közben; hátráltatja az emésztést, ha túlságosan felhigítjuk a gyomort; a bor és sör ivása mérsékelt mennyiségben ajánlatos.
10. Az ebéd utáni alvás, bár nem feltétlenül szükséges, de gyenge, ideges, vérszegény emberekre üdítőleg hat.

Közönség köréből. *)

Nyilatkozat.

Alulírott, mint Gróf Eszterházy Jánosné megbizottja készséggel elismerem, hogy az „Adria” biztosító társulat Hódvén, Háromszék megyében közelebből történt tetemes tűzkárunkat azonnal felvettette s úgy az elégett épületek, mint a takarmány és gazdasági eszközökért járó teljes kárösszeget a legnagyobb megelégedésünkre megállapította és pontosan kifizette, miért is az „Adria” biztosító társulatot gazdatársainnak és mindenkinek őszintén és melegen ajánlhatom.

Kolozsvár, 1904. augusztus 10-én.

Báró Bánffy Ernő s. k.,
mint Gróf Eszterházy Jánosné megbizottja.

*) E rovatban megjelentekért nem vállal felelősséget, a szerk.

Az urfi az asztalfőhöz állva köszöntö meg a segítséget, s vendégei egészségére ivott.

Arra cifra körbőnfent beszédben köszöntötte fel az urfi az első gazda.

A leányok ez alatt haza szaladtak, áttöltözködni a táncba. Ők ugye ülték az asztalhoz, a konyhában állva ettek a gazdasszony sok kínálására, nógatására valami keveset, s alig várták, hogy rázenítsék a cigányok a Rákóczi s az egész gyülekezet a szépen kitakarított, kivilágított szekérszínbe vonuljon s megkezdődjék a tánc.

E példaadásra az idősebb gazdák is táncra egytt biztatta a legényeket: „Adj szót a táncnak Pista, te értesz legjobban a ritmushoz.” Te Feri, hát így tudod megfordítani a lányt? Így kell azt ne. S magához ölelve a szép Évát, kezdte forgatni, hogy piros szoknyája csak egy röpködött körülöttük, vissza se adta többé előbbi táncosának, végig járta vele az egész nótát, sugdosva közbe a fülebe, oly közel hajolva, hogy tén meg is csókolta, Éva szívesen vette, hisz meg-meg villantak hófehér fogai nevető piros ajkai között.

E példaadásra az idősebb gazdák is táncra kerekedtek, mindenki táncolt nagy tüzzel, csak Imre nézte haragtól szikrázó szemmel Évát, azt is látta, mikor a tánc után távozó urfi megcsipette a leány arcát.

— Hát te Imre mért nem táncolsz? — kérdezte Éva, elejébe állva, mikor új tánc kezdődött. Imre félre lökte és táncba vitte Bíró Rózsikát. Rózsika boldog volt, pedig láthatta, hogy az Imre tekintete

mindig Évát kíséri, amit hogy észrevett a hamis, csak annál kackiásabban járta a parádés kocsissal.

— Menjünk haza Éva, már hajnal felé jár az idő. Szólt az édes palinkától kipirult arccal Bodóné, aki a leányt örökbe tartotta.

— Menjen keed, én majd haza találok.

— Haza-e? egyedül, mint egy kiséprűzött. Ugyis annyit beszélnek rólad, a szemem ég ki szégyenemben, ha hallom. De megtanítalak én becsületre! Ezzel nyakon ragadta a leányt.

— Én nem vagyok a kutyája! Ha tartott, megdolgoztam érte. — Kiáltott a leány, kirántva magát az asszony kezéből, kiszaladt a szinből Bodóné után.

— Feleselni tudsz, de ha elkergetlek a házamból, koldulni mehetsz, te földhöz ragadt!

— Ne haragudjék néni! — mondta az utánuk jött Imre. — Éva, te pedig menj haza most, eléggé kiviselted itt magadat.

— Nem megyek! Eleget megszenvedtem. Nem tűnök többet. Kiáltott szikrázó szemmel Éva.

— S ha leveszem a kezemet rólad, s Emre is elhagy, mi lesz belőled te?

— Szolgálni megyek, a gazdasszony tizenkét forintot ad hónapjára, ha beállok segítőknek.

— Hát az a bajod? No most én vislek haza, S Imre megragadta a leányt, s annak minden küzdelme dacára, vonszolta Bodóné után.

(Folytatása következik.)

Hirdetések.

A piac soron levő újonnan épült házam emeleti részét — kényelmes feljáróval —
szeptember 1-től több évre

haszonbérbe kiadom.

Értekezni lehet **Ifj. Jancsó Mózes** nyomdatulajdonossal. (105. 5—6.)

Örök áron eladó, esetleg 6—9 évre haszonbérbe adó

BIRTOK.

Háromszékmegyében, f.-csernátoni határban, 65 k. hold tagosított tehermentes prima szántóföld, 9 hold szénarét, 47 hold első osztályú csereerdő, két lakó belső telek, gazdasági épületekkel és finom gyümölcsfákkal, a kertek fásítva.

Felvilágosításokat ad a tulajdonos:

ÖZV. KOVÁCS KÁROLYNÉ

KOLOZSVÁRT, Trefort-utca 19. szám.

(104. 10—12.)

KIADÓ LAKÁS.

A Szentlélekre vezető uton **Özv. Fülöp Józsiásné** tulajdonát képező lakás, mely áll: 3 szoba, konyha, kamara, az udvaron külön állva egy nagyszoba, gazdasági épületekkel felszerelve és nagy kerttel együtt több évre

haszonbérbe kiadó.

Értekezhetni lehet **Özv. Fülöp Józsiásnéval**. (108. 4—5.)

Hirdetések jutányos áron felvételnek
e lap kiadóhivatalában.

A „Székelyföld” kiadóhivatala.
A székelyföld legdusabban felszerelt nyomtatvány raktára.

IFJ. JANGSÓ MÓZES

Kézdivásárhelyt a „Jancsó”-féle gyógyszertár mellett.

gőzerőre berendezett könyvnyomdája, könyvkötészete, papír, írószér, és könyvkereskedése

*Mindenmü szükségeltető községi, közigazgatási, egyházi és ügyvédi nyomtatványok mind raktáron vannak. * * **

Ajánlom a nagyérdemü közönségnek a legujabb és legdivatosabb báli, eljegyzési és esketési meghívókat, értesítéseket, névjegyeket, továbbá mindenmü alkalmi és más nyomtatványokat nagyon diszes kiállításban. — Gyászkoszorúk szallagaira feliratok fekete, arany és ezüst nyomással vagy valódi érebetükkel — melyek a szallagról soha le nem hullnak — olcsó áron eszközöltetnek.

Butorraktáromban mindig állandóan raktáron tartok szalon-, ebédlő- és hálószoza berendezéseket, vaságyakat, gyermekkoosikat, ablak carnisokat, hajlitott és préselt ületü székeket, chiffonokat, mosdó-, éjjeli- és étszékrenyeket, ebédlő és heverő diványokat, matracokat stb., stb., melyek saját felügyeletem alatt házamnál készülnék, rendkívüli olcsó áron árusítok el.

Legszebb és legalkalmasabb névnap és alkalmi ajándékok ajándok arekép és levelezőlap albumokat, emlékkönyveket és választékban, remek kivitelben.

Bőrárukban nagy választék van raktáron, u. m.: pénzerszények, dohány-, cigarettá-, szivar- és névjegy-tálcák. Fűsük, bajuszkéfék.

Szemüvegek, cvikkerek, hegedü hurok, óraláncok, olvasók, zsebtükrök, zsebkések, borotvák stb., stb. nagy választékban kaphatók.

Ima- és énekkönyveket, úgy katolikusok mint reformátusok részére nagy választékban tartok. Továbbá mindenmü kép-, mese- és álmoskönyvek, legujabb népdalok nagy raktáron. Mindenmü tankönyvek, tan-szerek és naptárok és választékban.

Könyvkötészetemben minden fajta könyvek bekötését nagyon jutányos áron eszközölöm s azokat kívánatra ellátatom éresarkokkal, miáltal azok tiszszerte tartósabbakká válnak.

Nyomatott Ifj. Jancsó Mózesnél Kézdivásárhelyt.